

Nefndasvið Alþingis
Hildur Edwald,
skjalaritari
Alþingi
150 REYKJAVÍK

Garðabær, 04. nóvember 2019
2019100042/42-1-1
TB
jgo/tb

Frumvarp til laga um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum (vatnsorkuver, vindbú), 90. mál.

Vísað er til tölvupósts/bréfs frá umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis, dags. 22. október sl., þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000, með síðari breytingum (vatnsorkuver, vindbú), 90. mál. Lagt er til að gerðar verði tvær breytingar á 1. viðauka framangreindra laga þannig að vatnsorkuver og vindbú skv. lið 3.22 og lið 3.24 falli framvegis undir A flokk þ.e. framkvæmdir sem ávallt eru háðar mati á umhverfisáhrifum en falla nú undir B flokk, tilkynningarskyldar framkvæmdir.

Náttúrufræðistofnun er umsagnaraðili um rannsóknaleyfi vegna virkjana og hefur stofnun orðið vör við að aukist hefur að óskað er eftir rannsóknaleyfum, sérstaklega fyrir minni vatnsorkuver. Einnig hefur það gerst að virkjanaaðilar sem standa að virkjunum minni en 10 MW, virkjanir í B flokki, hafa óskað eftir að fara með slíkar virkjanir beint í mat á umhverfisáhrifum í stað þess að fara í gegnum tilkynningarferli til Skipulagsstofnunar skv. B flokki. Þetta hafa verið virkjanir rétt undir 10 MW og hafa framkvæmdaraðilar líklega séð sér ákveðinn kost í því að fara í mat vegna álitamála sem kunna að koma upp.

Virkjanir í B flokki geta vissulega haft veruleg umhverfisáhrif en það fer auðvitað eftir þeim náttúruverðmætum sem eru á hverjum stað. Oft getur verið tilhneiging til að líta svo á að „smá“ virkjanir séu ekki vandamál vegna samanburðar við stærri virkjanir. Ekki er hægt að fjalla um þetta mál öðruvísi en að skoða sérstaklega þá ásókn sem virðist vera í að virkja „allsstaðar“ þar sem það er mögulegt án þess að til staðar sé nokkur heildarsýn á málið svipað og gert er með rammaáætlun. Þetta á að sjálfsögðu einnig við um vindbú því varla er það æskilegt, t.d. fyrir landslag á Íslandi, að vindorkuver lítil eða stór skjótum allsstaðar upp kollinum svipað og gerst hefur t.d. í Danmörku.

Að mati Náttúrufræðistofnunar er ekkert óeðlilegt við að allar virkjanir í þeim stærðarflokki sem hér um ræðir fari í mat á umhverfisáhrifum. Eðli málsins samkvæmt ætti að öllu jöfnu að þurfa mun umfangsminna mat, þ.e. ýmsar upplýsingar og rannsóknir, og auðveldara ætti að vera að vinsa frá atriði sem ekki væri ástæða til að fjalla um í mati. Með mati gefst fleiri aðilum kostur á að koma að málinu og framkvæmdaraðili gæti þurft að sýna fram á ólíka kosti. Með slíkum vinnubrögðum er minni hætt á slysum. Vissulega mun kostnaður aukast eitthvað en rétt er að hafa í huga að tilkynningarskylda krefst einnig töluverðar undirbúningsvinnu og öflun gagna. Hugsanlega væri ástæða til að skoða setningu sérstakra lagaákvæða eða reglugerðarákvæða um framkvæmd mats á umhverfisáhrifum fyrir minni virkjanir, vatnsorkuver eða vindbú.

Virðingarfyllst

Jón Gunnar Ottósson
forstjóri

Trausti Baldursson
forstöðumaður vistfræði- og ráðgjafardeildar

